

GRADE V
**PROYEKTO: EDUKASYON NG MGA NA UNANG PILIPINO,
NAIIBA BA?**

ALAMIN MO

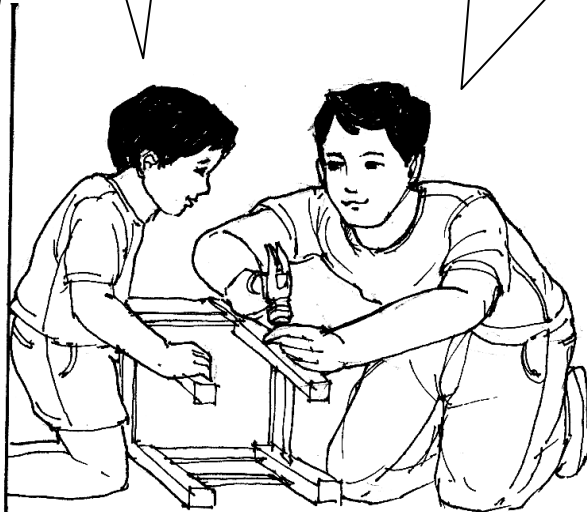
Basahin at unawain ang komik istrip sa ibaba.

Anak, ganito ang paglalaba ng damit. Habang bata ka pa ay kailangang matuto ka na ng mga gawaing bahay.

Opo, Nanay.

Salamat po, Itay .

Anak, sayang itong sirang silya kung pababayaan natin. Ganito ang pagpako ng sirang paa nito. Makabubuti sa iyo na matuto ka nito.

Noong panahon ng mga Unang Pilipino o ninuno, ganito ang mga itinuturo nila sa kani-kanilang mga anak.

Sinasabi rin na may sistema na sila ng edukasyon bago pa man dumating ang mga dayuhan.

Paano tinuturuan ang mga bata noon? Anu-ano ang kanilang pinag-aaralan?

Ang kasagutan sa mga tanong na ito ang tatalakayin natin sa modyul na ito.

Halina, pag-aralan mo!

PAG-ARALAN MO

Basahin mo ang diyologo na ito:

- Mark : Lolo may takdang-aralin kami. Tatalakayin namin bukas ang tungkol sa edukasyon ng ating mga ninuno. Paano po ba nag-aaral ang mga bata noon?
- Lolo : Naku apo, noong unang panahon, wala pang mga paaralan. Di-pormal ang edukasyon. Ang mga bata ay tinuturuan ng kanilang mga magulang sa tahanan o sa lilim ng mga puno.
- Mark : Anu-ano po ang itinuturo sa kanila? Katulad din po ba ng sa ngayon?
- Lolo : Ang mga batang babae noon ay tinuturuan ng mga gawaing bahay tulad ng paglilinis, pagluluto, paglalaba, pag-aalaga ng maliliit na kapatid, at iba pa.
- Mark : Ano naman po ang itinuturo sa mga batang lalaking tulad ko?
- Lolo : Ang mga batang lalaki ay tinuturuan ng pagsibak ng kahoy, pag-igib ng tubig at pagkumpuni ng mga sirang kagamitan sa tahanan.

- Mark : Di maliit pa lang po noon ay marunong na ng mga gawaing-bahay? Nakatutulong agad sila sa mga magulang. Bukod dito, mayroon pa po bang iba?
- Lolo : Oo naman, tinuruan din silang sumulat, bumasa, at bumilang. Sa pagkuwenta, gumamit sila ng timbangan na tularo ang tawag. Gumamit din sila ng kaban, salop, at gatang.
- Mark : Ang galing naman Lolo. Di ba sabi ni Lola, ginamit nila ang kanilang kamay at daliri sa pagsukat ng haba tulad ng dipa, dangkal, at dali?
- Lolo : Ang galing mo iho, natatandaan mo pa pala yan. Halika may ipakikita ako sa iyong mga larawan. Ito ang sinaunang abakadang Filipino.

Ang Baybayin

a	ᜆ	i	ᜆ	u	ᜆ
ka	ᜆ	ki	ᜆ	ku	ᜆ
ga	ᜆ	gi	ᜆ	gu	ᜆ
nga	ᜆ	ngi	ᜆ	ngu	ᜆ
ta	ᜆ	ti	ᜆ	tu	ᜆ
da	ᜆ	di	ᜆ	du	ᜆ
na	ᜆ	ni	ᜆ	nu	ᜆ
pa	ᜆ	pi	ᜆ	pu	ᜆ
ba	ᜆ	bi	ᜆ	bu	ᜆ
ma	ᜆ	mi	ᜆ	mu	ᜆ
ya	ᜆ	yi	ᜆ	yu	ᜆ
la	ᜆ	li	ᜆ	lu	ᜆ
wa	ᜆ	wi	ᜆ	wu	ᜆ
sa	ᜆ	si	ᜆ	su	ᜆ
ha	ᜆ	hi	ᜆ	hu	ᜆ

- Mark : Ibang iba po pala yang abakada nila. Ilan po ba ang patinig at katinig?

- Lolo : May 17 titik ang sinaunang abakada. 3 ang patinig at 14 ang katinig. Baybayin ang tawag dito. Sa pagsulat ginamit nila ang matutuliis na patpat at bakal na tinawag nilang sipol. Ang naging sulatan nila ay ang mga dahon at balat ng kahoy o kawayan.
- Mark : Yeepeeh! Marami akong maisasagot bukas sa klase. Maraming salamat, Lolo.
- Lolo : Walang anuman. Gusto ko maging bida ka sa klase .
- Mark : Aba, eto si Lola. Ano po iyang dala niyo?
- Lola : Kanina pa ako nakikinig sa inyo kaya naalala ko ito. Basahin mo baka makadagdag sa iyong kaalaman

Ang pinakamatandang katibayan na may sistema na ng pagsulat ang mga unang Pilipino bago pa man dumating ang mga unang Espanyol sa bansa ay ang isang nahukay na tapayang natagpuan sa Calatagan, Batangas.

Sa Panay ay may regular na paaralan na kung tawagin ay ang “*bothoan*”. Dito tinuturuan ang mga bata na sumulat, bumasa, bumilang at gumamit ng sandata kung kinakailangan.

- Mark : Lola, maraming salamat din po. Talagang magiging bidang-bida ako dahil marami akong maibabahagi sa aking mga kamag-aral.

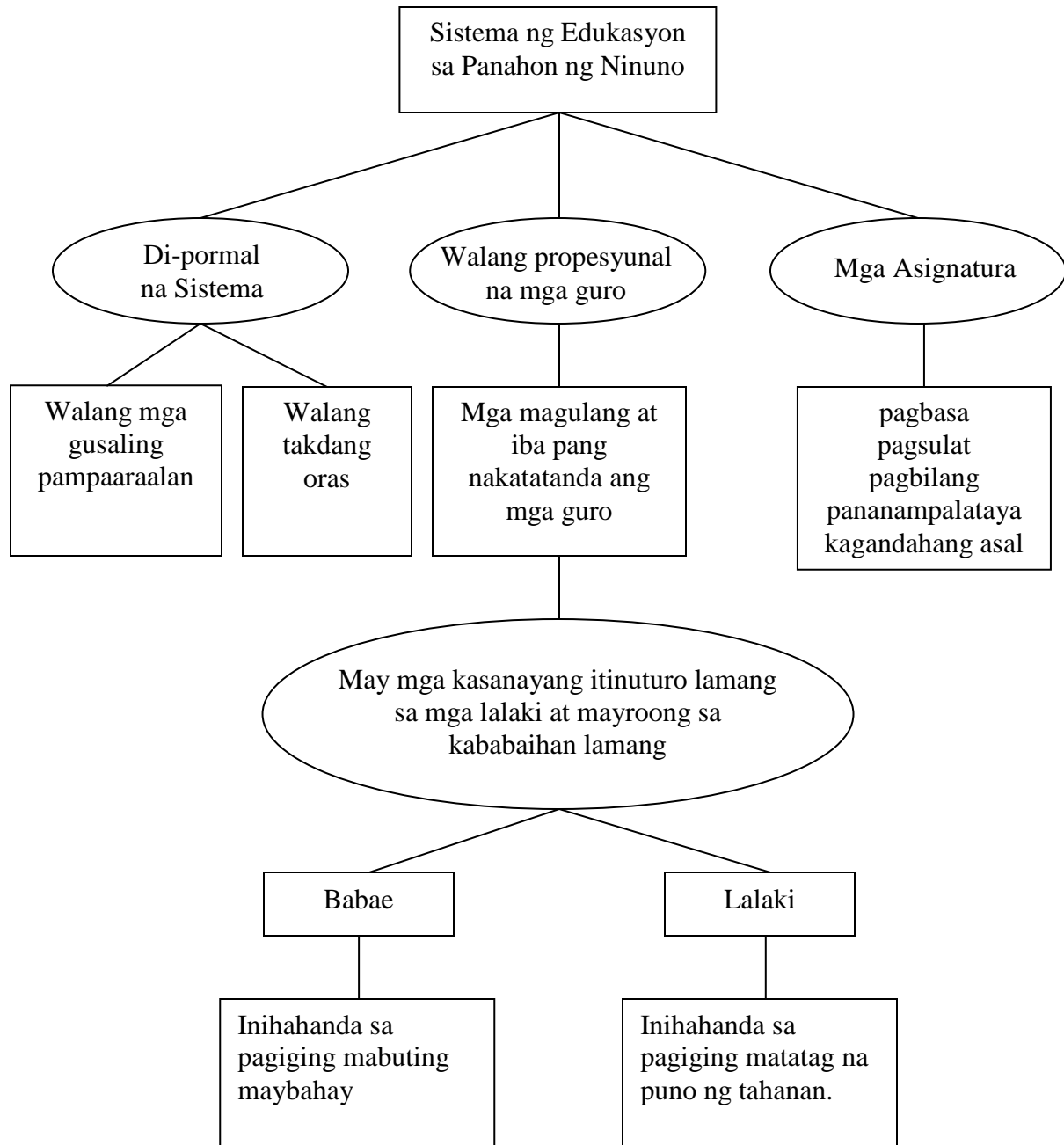
Naunawaan mo ba ang iyong binasa?

May pagkakaiba ba ang sistema ng edukasyon noon sa ngayon?

Pag-aralan mo ang dayagram na ito. Sagutin mo ang mga tanong pagkatapos nito.

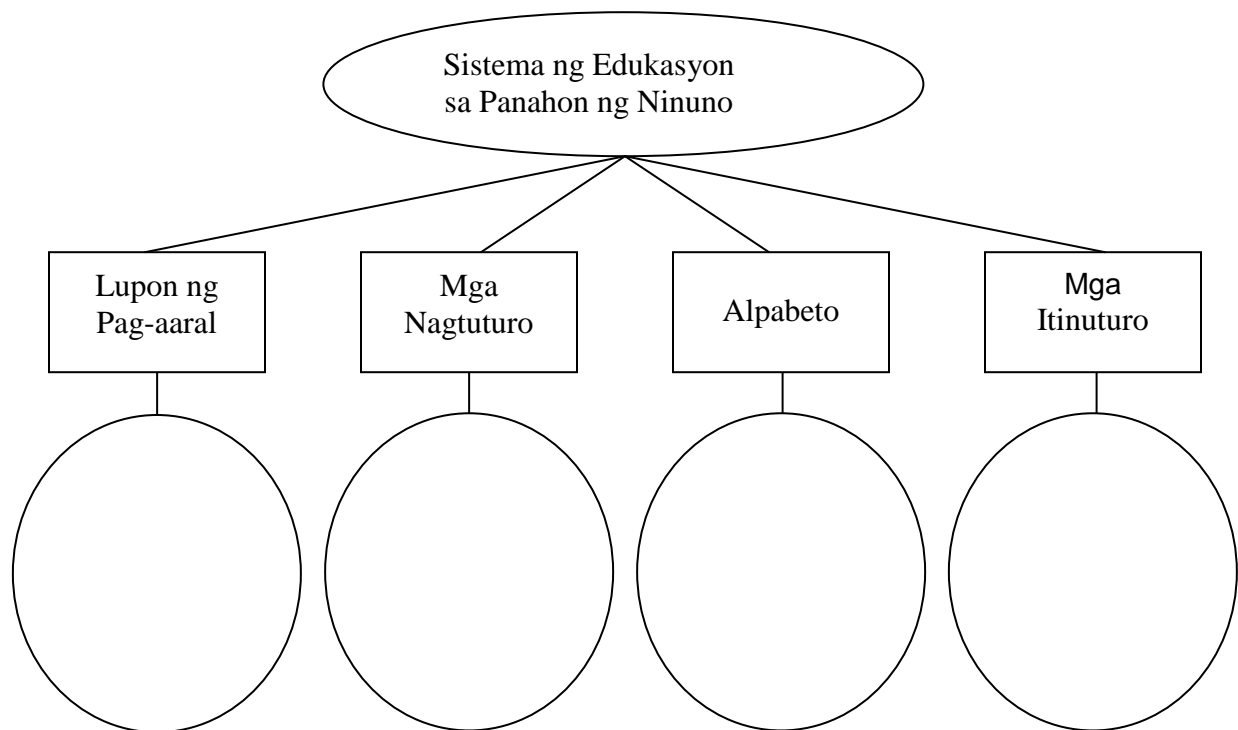

1. Bakit nasasabing di-pormal ang sistema ng edukasyon sa panahon ng ninuno?
2. Sinu-sino ang mga naging guro noong unang panahon?
3. Anu-anong mga kasanayan ang tinuturo sa mga babae/lalaki lamang?
4. Anu-ano ang kanilang mga asignatura?

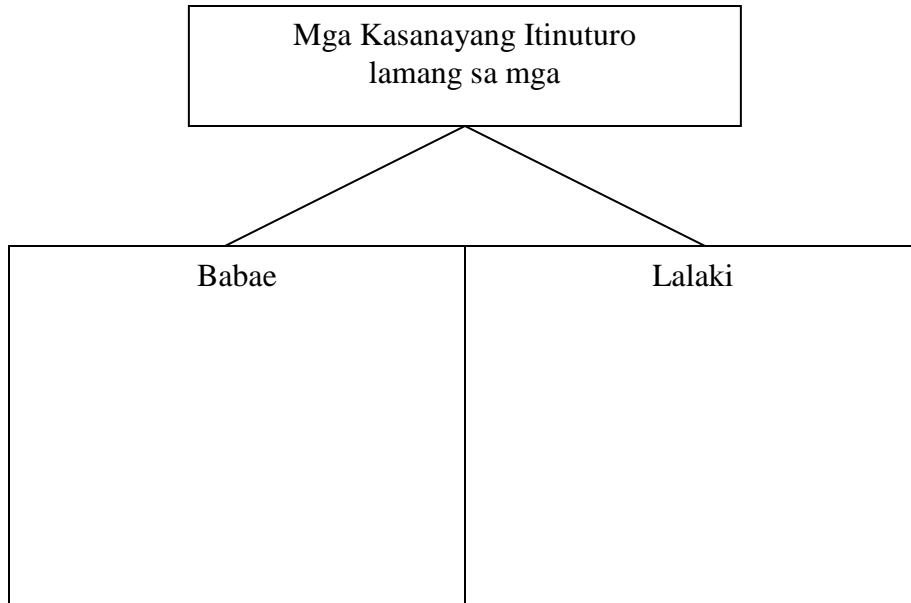
PAGSANAYAN MO

A. Punan mo ng wastong sagot ang grapikong presentasyon sa ibaba. Gawin ito sa iyong kwadernong sagutan.

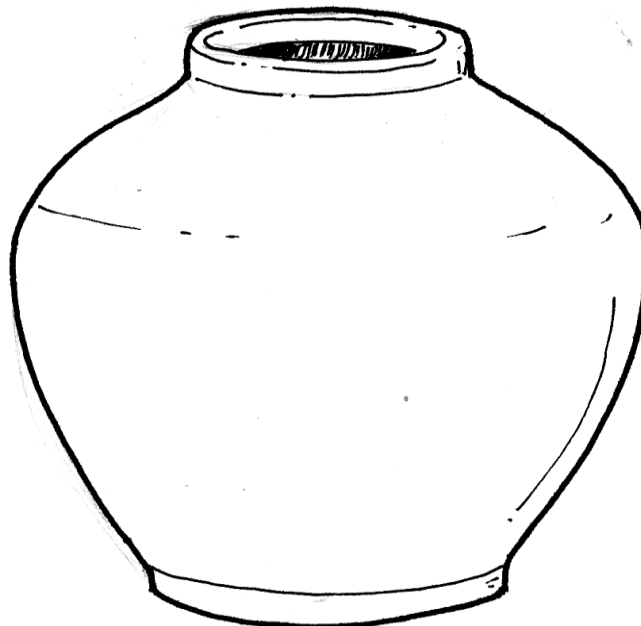

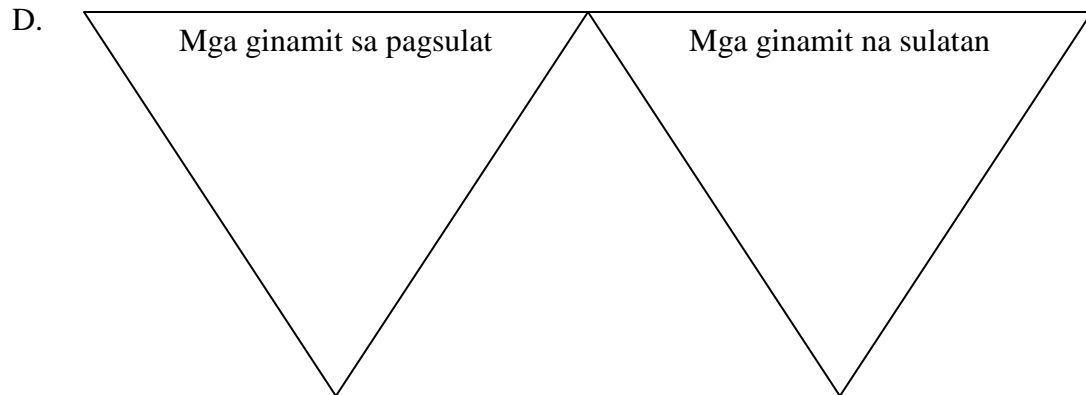

B. Itala mo ang mga kasanayang itinuturo lamang sa mga lalaki at babae.

C. Isulat mo sa banga ang pinakamatandang katibayan na may sistema na ng pagsulat ang mga unang Pilipino bago pa man dumating ang mga Kastila sa bansa.

TANDAAN MO

- *Walang pormal na edukasyon sa panahon ng mga ninuno. Nag-aaral sa tahanan ang mga bata sa patnubay ng kanilang magulang.*
- *Ang nahukay na tapayan sa Calatagan, Batangas ang pinakamatandang katibayan na may sistema na ng pagsulat ang mga ninuno bago pa man dumating ang mga Espanyol sa bansa.*

ISAPUSO MO

Napag-aralan natin na sa panahon ng ninuno may mga kasanayang pambabae at kasanayang panlalaki lamang. Sa kasalukuyan hindi na ito totoo. Kung ano ang kayang gawin ng mga lalaki ay kaya ring gawin ng mga babae at gayundin ang mga gawaing pambabae ay ginagawa na rin ng mga lalaki.

Narito ang talaan ng mga gawain. Kopyahin mo sa iyong kwaderno ang mga kaya mong gawin.

1. paglilinis ng bahay
2. paglalaba ng damit
3. paghuhugas ng pinggan
4. pamimili sa palengke
5. pagsasaing
6. pag-aalaga ng bata
7. pagtanim at pag-aalaga ng mga hayop
8. pagsulsi ng sirang damit
9. pangingisda
10. pagkukumpuni ng mga sirang kagamitan

Nagkakaiba ba ang mga kayang gawin ng mga batang babae at lalaki ngayon? Bakit?

Dapat mo bang ikahiya ang mga gawaing kaya mong gawin? Bakit?

Paano mo maipagmamalaki ang iyong kakayahan?

GAWIN MO

A. Hanapin mo ang bilang ng tamang salita na may kinalaman sa edukasyon sa panahon ng ating mga ninuno. Isulat mo sa iyong kwadernong sagutan.

D	A	L	I	S	D	I	S
A	L	I	B	A	T	A	I
N	A	S	I	R	U	A	P
G	A	L	I	N	L	A	O
K	L	A	R	O	A	P	L
A	A	B	U	R	R	A	I
L	H	S	A	L	O	P	R
I	A	L	A	A	L	A	Y

B. Gumuhit ka ng tatlong bagay na ginagawa pareho ng babae at lalaki. Gawin mo ito sa isang malinis na papel.

PAGTATAYA

Isulat mo sa iyong kwadernong sagutan ang wastong sagot sa sumusunod na katanungan.

1. Walang pormal na edukasyon ang ating mga ninuno. Nangangahulugan ito na ang mga mag-aaral ay _____.

- A. nakapipili ng paaralan
  - B. tinuturuan sa silid-aralan
  - C. pumapasok sa malaking paaralan
  - D. nag-aaral sa kani-kanilang tahanan
2. Kung ang mga babae ay tinuturuan upang maging handa sa pagiging ina ng tahanan, ang mga lalaki naman ay tinuturuan upang maging mabuting _____ ng tahanan.
3. Alin sa sumusunod ang naglalarawan sa alpabeto ng mga unang Pilipino?
- A. may 17 titik, 14 ang katinig at 3 ang patinig
  - B. may 17 titik, 12 ang katinig at 5 ang patinig
  - C. may 17 titik, 13 ang katinig at 4 ang patinig
  - D. may 17 titik, 11 ang katinig at 6 ang patinig
4. Bago pa man dumating ang mga Espanyol ay may sistema na ng pagsulat ang ating mga ninuno. Alin sa sumusunod na pahayag ang nagpapatunay dito?
- A. nakasusulat sila ng kanilang pangalan
  - B. nakasusulat na sila ng kanilang alpabeto
  - C. may mga titik ang alpabeto na binubuo ng 13 katinig at 4 na patinig
  - D. may isang nahukay na tapayang ipinakikita ang pagsulat na natagpuan sa Calatagan, Batangas
5. Sa pagkuwenta, ang mga ninuno natin ay gumagamit ng timbangan na tularo ang tawag. Gumamit din sila ng kaban, salop, at gatang. Samakatuwid _____
- A. may paraan sila ng pagbilang at pagkwenta
  - B. hindi sila nakabibilang at nakapagkukuwenta
  - C. ang mga ninuno natin ay walang kaalaman sa pagkwenta
  - D. makabago ang pamamaraan ng kanilang pagbilang at pagkuwenta

PAGPAPAYAMANG GAWAIN

Ang salawikain at mga kasabihan ay ginagamit ng mga magulang sa pagtuturo ng kagandahang asal sa kanilang mga anak.

Magsaliksik ka ng mga salawikain o mga kasabihan at ibahagi sa klase.

Maaari mo na ngayong simulan ang susunod na modyul.

